

II

(Akti, katerih objava ni obvezna)

KOMISIJA

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 17. decembra 2002

o postopku v skladu s členom 65 Pogodbe ESPJ zoper družbe Alfa Acciai S.p.A., Feralpi Siderurgica S.p.A., Ferriere Nord S.p.A., IRO Industrie Riunite Odolesi S.p.A., Leali S.p.A., Acciaierie e Ferriere Leali Luigi S.p.A. v likvidaciji, Lucchini S.p.A., Siderpotenza S.p.A., Riva Acciaio S.p.A., Valsabbia Investimenti S.p.A., Ferriera Valsabbia S.p.A. in združenje podjetij Federacciai, Federazione delle Imprese Siderurgiche Italiane.

(Zadeva št. C.37.956 – Jeklo za armiranje betona)

(notificirano pod dokumentarno številko C(2002) 5807)

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

(2006/894/ES)

Dne 17. decembra 2002 je Komisija sprejela odločbo v postopku v skladu s členom 65 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo. V skladu z določbami člena 30 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil o konkurenci iz členov 81 in 82 Pogodbe ⁽¹⁾, Komisija s tem obvestilom objavlja imena vpletenih strani in skrajšano vsebino odločbe, vključno z izrečenimi sankcijami, pri čemer je bil upoštevan pravno utemeljen interes podjetij, da se ne objavijo njihove poslovne skrivnosti. Različica celotnega besedila, ki nima značaja zaupnega dokumenta, je v verodostojnem jeziku in v delovnih jezikih Komisije dosegljiva na spletni strani Generalnega direktorata za konkurenco na naslednjem naslovu: http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html.

I. POVZETEK KRŠITVE

Odgovornost

Naslovniki in narava kršitve

- (1) Naslovniki odločbe so: Alfa Acciai S.p.A., Feralpi Siderurgica S.p.A., Ferriere Nord S.p.A., IRO Industrie Riunite Odolesi S.p.A., Leali S.p.A., Acciaierie e Ferriere Leali Luigi S.p.A. v likvidaciji, Lucchini S.p.A., Siderpotenza S.p.A., Riva Acciaio S.p.A., Valsabbia Investimenti S.p.A., Ferriera Valsabbia S.p.A. in združenje podjetij Federacciai, Federazione delle Imprese Siderurgiche Italiane.
- (2) Naslovniki so sodelovali pri enotni kompleksni in nadaljevani kršitvi odstavka 1 člena 65, Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo (v nadaljevanju „Pogodba“), predmet ali vpliv kršitve pa je določitev cen, glede na ceno pa je bila dogovorjena omejitev oziroma nadzor proizvodnje ali prodaje jekla za armiranje betona v palicah ali zvitkih na italijanskem tržišču.
- (3) Kar zadeva naslovnika Alfa Acciai S.p.A., se slednji identificira s podjetjem, ki se mu poleg ravnanja družbe Alfa Acciai S.p.A. pripisuje tudi ravnanje podjetij Acciaieria Megara S.p.A. (od leta 1996) ter Alfa Acciai S.R.L. (pred letom 1996) in Acciaierie di Sicilia S.p.A.
- (4) Kar zadeva naslovnika Feralpi Siderurgica S.p.A., se slednji identificira s podjetjem, ki se mu poleg ravnanja sedanje družbe Feralpi Siderurgica S.p.A. pripisuje tudi ravnanje podjetij Feralpi Siderurgica S.R.L. (od leta 1990) in predhodne družbe Feralpi Siderurgica S.p.A.
- (5) Kar zadeva naslovnika Leali S.p.A. in Acciaierie e Ferriere Leali Luigi S.p.A. v likvidaciji, se le-ta identificirata s podjetji, ki se jim poleg ravnanja družbe Leali S.p.A. ter Acciaierie e Ferriere Leali Luigi S.p.A. v likvidaciji pripisuje tudi ravnanje družbe Acciaierie e Ferriere Leali Luigi S.p.A. (do novembra 1998), ki sta jo nasledili. Po navedenem datumu je za izpodbijana dejanja odgovorna le družba Leali S.p.A.

⁽¹⁾ UL L 1, 4.1.2003, str. 1.

- (6) Kar zadeva naslovnika Lucchini S.p.A. in Siderpotenza S.p.A., se le-ta identificirata s podjetjem, ki se mu poleg ravnanja družb Lucchini S.p.A. in Siderpotenza S.p.A. pripisuje tudi ravnanje skupnega podjetja Siderpotenza S.p.A. (do leta 1991) in družbe Lucchini Siderurgica S.p.A. (do konca leta 1997).
- (7) Kar zadeva naslovnika Riva S.p.A., se slednji identificira s podjetjem, ki se mu poleg ravnanja družbe Riva S.p.A. pripisuje tudi ravnanje družb Fire Finanziaria S.p.A., Riva Prodotti Siderurgici S.p.A., Acciaierie e Ferriere di Galta-rossa S.p.A. in Acciaierie del Tanaro S.p.A.
- (8) Kar zadeva naslovnika Valsabbia Investimenti S.p.A. in Ferriera Valsabbia S.p.A., se le-ta identificira s podjetjem, ki se mu poleg ravnanja družb Valsabbia Investimenti S.p.A. ter Ferriera Valsabbia S.p.A. pripisuje tudi ravnanje nekdanje družbe Ferriera Valsabbia S.p.A. (do leta 2000) in njene predhodnice, družbe Ferriera Valsabbia S.p.A. (do leta 1990).
- (9) Kar zadeva ostale naslovnike odločbe, gre za ista podjetja in isto združenje, kakor tudi za iste pravne osebe z enako firmo, aktivne na trgu jekla za armiranje betona od začetka kršitve (od leta 1993 kar zadeva družbo Ferriere Nord S.p.A.).

Trajanje kršitve

- (10) Podjetja so pri kršitvah sodelovala najmanj v obdobjih, navedenih v nadaljevanju:

Alfa Acciali S.p.A., od 6. decembra 1989 do 4. julija 2000;

Feralpi Siderurgica S.p.A. od 6. decembra 1989 do 27. junija 2000;

Ferriere Nord S.p.A. od 1. aprila 1993 do 4. julija 2000;

IRO Industrie Riunite Odolesi S.p.A. od 6. decembra 1989 do 27. junija 2000;

Leali S.p.A. ter Acciaierie e Ferriere Leali Luigi S.p.A. v likvidaciji od 6. decembra 1989 do 27. junija 2000;

Lucchini SpA/Siderpotenza S.p.A. od 6. decembra 1989 do 27. junija 2000;

Riva S.p.A. od 6. decembra 1989 do 27. junija 2000;

Ferriera Valsabbia S.p.A. in Valsabbia Investimenti S.p.A. od 6. decembra 1989 do 27. junija 2000;

Federacciai, Federazione delle Imprese Siderurgiche Italiane od 6. decembra 1989 do 24. julija 1998.

Trg jekla za armiranje betona

- (11) Jeklo za armiranje betona je dolg, vroče valjan izdelek iz jekla, v zvitkih oziroma 5 ali več milimetrskih palicah, z gladko, luskasto ali rebrasto površino, za armiranje betona. Jeklo za armiranje betona se običajno dobavlja v obliki ravnih palic (vroče valjanih na valjčni progji). Palice lahko merijo 12, 6, 14 in, poredkoma, 18 metrov.
- (12) Jeklo za armiranje betona v obliki valjanih žic je v obliki zvitka/navitja, ki ga uporabnik naravna in odreže želeno dolžino. Cena jekla za armiranje v zvitkih, ki je običajno nekoliko dražji od jekla za armiranje v palicah, teži k prilagajanju ceni slednjega.
- (13) Vse navedene vrste jekla za armiranje betona se izdelujejo s krožnim prerezom različnih premerov, ki, odvisno od potreb strukturalne uporabe, znašajo od 5 do 40 mm. Jeklo za armiranje betona v zvitkih ne presega premera 16 mm. Z velikostjo premera je povezana določitev cene (tako imenovani „pribitek na dimenzijo“), ki se doda osnovni ceni jekla za armiranje betona.
- (14) Jeklo za armiranje betona se primarno uporablja na področju gradbeništva za ojačitev zgradb.
- (15) Največja količina jekla za armiranje betona v petnajstih državah članicah Evropske skupnosti se proizvede v Italiji. Promet, ustvarjen z jeklom za armiranje betona v podjetjih, naslovnikih te odločbe, ki so proti koncu obdobja kršitve predstavljala 80 % italijanskega trga, je v letih 2000-2001 znašal okrog 900 milijonov evrov.

Delovanje kartela

- (16) Podjetje Federacciai in ostala podjetja, ki so z njim sodelovala, so vsaj od konca leta 1989 določala in izvajala enotno določanje cen „pribitka na dimenzijo“ jekla za armiranje betona v Italiji. Od aprila 1992 so podjetja ob podpori družbe Federacciai svoje odločitve in ravnanje razširila na določitev osnovne cene jekla za armiranje betona v Italiji. Od istega datuma pa do konca septembra 1995 se je dogovor razširil še na določitev plačilnih rokov.
- (17) Vsaj od konca leta 1994 je družba Federacciai svojo organizacijsko dejavnost zasnovala bolj sistematično, tako glede cen kot proizvedenih in prodanih količin jekla za armiranje betona.
- (18) Od leta 1995 so se soudeleženci dogovora pričeli dogovarjati o zmanjšanju oziroma nadzoru proizvodnje in prodaje z namenom zmanjšati količino jekla za armiranje betona, danega na trg. Nekatere družbe proizvajalke so pričele izvajati bolj natančen in bolj sistematičen večstranski vzajemni kontrolni sistem količin, ki jih je proizvedlo in prodalo vsako posamično podjetje.
- (19) Komisija ne razpolaga z zadostnim številom podatkov, da bi lahko dokazala obstoj kršitve pravil konkurence za obdobje po 4. juliju 2000. Potrebno je pojasniti, da vse družbe niso

nujno sodelovale pri vseh sedaj opisanih ravnanjih in da so nekatera podjetja pri tem sodelovala krajši čas.

II. DENARNE KAZNI

Osnovni znesek

- (20) Kršitev sestavlja enoten, kompleksen in kontinuiran dogovor o določitvi cen in omejitvi oziroma nadzoru proizvodnje in prodaje, ki po svoji naravi predstavljajo zelo hudo kršitev odstavka 1 člena 65 Pogodbe ESPJ. Kartel se je raztezal po celotnem ozemlju Italijanske republike. Ugotovljeno je bilo, da so se dogovori kartela uresničevali v praksi in da so vplivali na trg, čeprav želeni učinki niso bili vselej doseženi. Komisija zatorej meni, da so naslovniki zagrešili zelo hudo kršitev. Omejitev veljavnosti dogovora zgolj na italijanski trg ne dovoljuje, da bi se kršitev zmanjšala z zelo hude na hudo, saj je potrebno upoštevati tudi pomembnost italijanske proizvodnje.
- (21) Vendar pa, brez vpliva na škodo zaradi zelo hudega značaja kršitve, je Komisija pri določitvi osnovnega zneska denarne kazni upoštevala specifične lastnosti tega primera, ki zadeva nacionalni trg, na katerem so v tistem obdobju veljali predpisi iz Pogodbe ESPJ, in v katerem so družbe naslovnice v prvem obdobju kršitve predstavljale omejeni del zadevnega trga.
- (22) V skladu z odstavkom 5 člena 65 Pogodbe ESPJ združenju podjetij ni mogoče izreči globe ali periodične denarne kazni. Vendar pa besedilo člena 65, št. 1, v nobenem delu ne dopušča mnenja, da prepoved iz imenovane določbe ne velja tudi za sklepe združenj podjetij, katerih namen ali učinek so preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence. Zato je Federacciai, kljub temu, da ji za prej navedeno protikonkurenčno delovanje ni bila naložena nikakršna denarna kazen, naslovnica te odločbe.
- Razlike v obravnavanju*
- (23) Lestvica denarnih kazni v kategoriji zelo hudih kršitev dovoljuje razlike v obravnavanju podjetij, tako da je mogoče upoštevati, koliko so storilci kršitev dejansko ekonomsko zmožni občutno prizadeti konkurenco, prav tako pa je mogoče določiti denarno kazen, ki bo imela zadosten opozorilni učinek.
- (24) Komisija meni, da tržni delež, ki so ga naslovnice te odločbe dosegle v celotnem zadnjem letu kršitve (letu 1999), ni reprezentativni delež njihove dejanske prisotnosti na trgu, bistvenem v obdobju, na katerega se odločba sklicuje. Med leti 1990 in 1999 so se omenjeni tržni deleži teh podjetij praktično potrojili. Na podlagi povprečnega tržnega deleža

v obdobju 1990-1999 lahko torej določimo tri skupine podjetij v padajočem vrstnem redu glede na tržni delež. V prvi skupini sta podjetji Feralpi in Valsabbia. V drugi skupini Lucchini/Siderpotenza, Alfa, Riva in Leali (s povprečnim tržnim deležem, ki znaša skoraj 70 % tržnega deleža prve skupine). V tretji skupini se nahajajo Iro in Ferriere Nord (s povprečnim tržnim deležem, ki znaša skoraj 35 % tržnega deleža podjetij iz prve skupine).

- (25) Pri podjetjih Riva in Lucchini/Siderpotenza je potrebno povišati osnovni znesek denarne kazne, ki se izračuna na podlagi ustreznega tržnega pomena, pomembnega pri upoštevanju velikost in globalnih virov imenovanega podjetja. Promet, ki so ga imenovana podjetja ustvarila z izdelki ESPJ, je veliko večji (približno 3,5 milijard evrov za Rivo v letu 2001 in približno 1,2 milijarde za družbo Lucchini) od prometa drugih podjetij, vpletenih v ta primer. Poleg tega je potrebno spomniti, tako kot je mogoče sklepati iz spisa, da so bili ob številnih priložnostih vrhovi teh podjetij neposredno vpleteni pri izpodbijanih kršitvah. Da bi dosegli zadosten opozorilni učinek, je potrebno osnovni znesek denarne kazni povišati za 225 % v primeru družbe Lucchini/Siderpotenza, torej za vrednost, za kolikor je promet izdelkov ESPJ približno trikrat višji od prometa največje izmed ostalih podjetij ter za 375 % v primeru podjetja Riva, katere globalni promet z izdelki ESPJ je približno trikrat višji od prometa podjetja Lucchini/Siderpotenza. Ti multiplikatorji upoštevajo znatno neenaakost glede dimenzij in globalnih virov med temi dvema podjetji in drugimi naslovniki te odločbe.

Trajanje

- (26) Kršitev je torej trajala več kot deset let in šest mesecev, kar ne velja za podjetje Ferriere Nord S.p.A., pri katerem je kršitev trajala več kot sedem let. Osnovna denarna kazen se zato pri vseh podjetjih poveča za 105 % razen za Ferriere Nord, kjer se poveča za 70 %.

Oteževalne okoliščine

- (27) V tem primeru je Komisija ugotovila samo eno oteževalno okoliščino v recidivnem ravnanju podjetja Ferriere Nord, ki je že bilo naslovnik odločbe Komisije z dne 2. avgusta 1989 zaradi sodelovanja pri dogovoru o določitvi cen in omejevanju prodaje na področju elektrovarjene mreže ⁽²⁾.
- (28) Komisija zato meni, da je podjetju Ferrerie Nord potrebno naložiti osnovno globo, povečano za 50 %.

Olajševalne okoliščine

- (29) Komisija ni ugotovila nobene olajševalne okoliščine.

⁽²⁾ UL L 260, 6.9.1989, str. 1.

Izvajanje obvestila o naklonjenem obravnavanju iz leta 1996

- (30) Nobenemu izmed podjetij, na katera je naslovljena ta odločba, se ne prizna oprostitev plačila denarne kazni, znatno ali pomembno zmanjšanje denarne kazni v skladu z določili iz točk B in C obvestila o odpustitvi iz leta 1996 ⁽³⁾, saj ni bil izpolnjen nobeden izmed tam navedenih zahtevanih pogojev. Pred pričetkom pregleda pa tudi ne po samem pregledu nobeno izmed podjetij Komisiji ni razkrilo dogovora, ravno tako podjetja niso predložila nobenega odločilnega ali dokaznega elementa za dokazovanje obstoja dogovora.
- (31) Glede točke D obvestila iz leta 1996 pa Komisija priznava, da je podjetje Ferriere Nord predložilo koristne podatke, ki so Komisiji omogočili boljše razumevanje dogovora. Komisija meni, da so s tem izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka točke D sporočila, ki navaja, da je možno zmanjšanje globe v primeru ko podjetje še pred prejemom obvestila o obdolžitvi Komisiji posreduje informacije, dokumente oziroma druge dokazne elemente, ki bi pripomogli k potrditvi obstoja kršitve.
- (32) Komisija meni, da se podjetju Ferrerie Nord upravičeno dodeli 20 % zmanjšanje zneska denarne kazni.

Sklep

1. Odmerijo se naslednje denarne kazni:

– Feralpi Siderurgica S.p.A.	10,25 milijonov evrov
– Valsabbia Investimenti S.p.A. in Ferriera Valsabbia S.p.A., solidarno,	10,25 milijonov evrov
– Lucchini S.p.A. in Siderpotenza S.p.A., solidarno	16,14 milijonov evrov
– Alfa Acciai S.p.A.	7,175 milijonov evrov
– Riva Acciaio S.p.A.	26,9 milijonov evrov
– Leali S.p.A. ter Acciaierie e Ferriere Leali Luigi S.p.A. in liquidazione, solidarno	6,093 milijonov evrov
– Leali SpA ⁽⁴⁾	1,082 milijonov evrov
– IRO Industrie Riunite Odolesi S.p.A.,	3,58 milijonov evrov
– Ferriere Nord S.p.A.	3,57 milijonov evrov
2. Federacciai in našeta podjetja nemudoma, če tega niso že storila, prenehajo s kršitvami. Podjetja ne bodo ponovila dejanj ali ravnanja, enakih kršitvam, ki so bile ugotovljene v obravnavanem primeru oziroma ne bodo sprejemala ukrepov z enakim predmetom ali učinkom.

⁽⁴⁾ Potrebno je ločiti ravnanje podjetja Acciaierie e Ferriere Leali Luigi S.p.A. do likvidacije tega podjetja od ravnanja, ki ga je izvajala družba Leali S.p.A. od svoje ustanovitve: za prvo ravnanje sta solidarno obtoženi podjetji Acciaierie e Ferriere Leali Luigi S.p.A. v likvidaciji ter Leali S.p.A., drugega ravnanja pa je obtožena izključno družba Leali S.p.A. Višina denarne kazni je bila zatorej, sorazmerno z dobo, razdeljena na dve obdobji, kjer je prvo obdobje potekalo od začetka kršitve do 25. novembra 1998, drugo pa od tega datuma do prenehanja kršitve. Višina denarne kazni, ki zadeva prvo obdobje, se pripíše podjetjem Leali S.p.A. in Acciaierie e Ferriere Leali Luigi S.p.A. v likvidaciji, solidarno, denarna kazen za drugo obdobje pa samo družbi Leali SpA.

⁽³⁾ UL C 45, 19.2.2002, str. 3.